

DOSYA/GÖZLEM VE GÖRÜŞLER**SAĞLIKTA DÖNÜŞÜME/
ÖZELLEŞTİRMEYE KARŞI MÜCADELE...***Pınar İÇEL****Özet**

Özelleştirmeler 80'den beri hayatımızın bir parçası. KİT'lerden başlayarak bütün kamu kuruluşlarının yavaş yavaş sermayeye devri irili ufaklı toplumsal direnişlerle karşılaştı da -Tekel direnişi ayrı tutulmak kaydıyla- büyük bir karşı duruş sergilenmeden, sorunsuz bir şekilde hayata geçti. Şimdi ise sağlığın ve sonrasında ise eğitimin özelleştirilmesi gündemde. Buna karşı sağlık çalışanlarının yakın zamanda yarattıkları mücadelenin, iki büyük grevin değerlendirilmesi, eksikliklerinin gözden geçirilmesi ve yola bu eksiklikleri tamamlayarak devam edilmesi önem taşıyor. Bu yazıda ele alınan konular yaşanan tartışmalara küçük de olsa bir katkı sunmak amacı taşımaktadır.

Anahtar sözcükler: Özelleştirme, sağlık çalışanı, grev

Conversion In Health /The Struggle Against Privatization...**Abstract**

Privatization is a part of our lives since 1980. Although transfer of the all public establishments to capital market has met both large and small social resistance (leaving Tekel resistance out), they has been brought to life trouble-free, without meeting any effective resistance. Now the privatization of healthcare and education is on agenda. It is very important to evaluate, review the deficiencies of two great strikes and the campaign against privatizations - created by health workers - , and to continue the campaign with these gaps closed. The subjects has been handled in this article were written with the aim to contribute to the discussions.

Key words: Privatization, healthcare worker, strike

Son 30 yılın siyasi yazıları 80'lerden bahsederek başlar, bu yazı da aynı klasiği tekrarlayarak başlayacak. Hele ki 12 Eylül davasının gündemde olduğu bu günlerde 80'lere değinmeden geçmek elbette imkansız.

İşçilerin "daha fazla hak, daha yaşanabilir bir dünya" mücadelesi verdiği günlerde özelleştirmelerin, devlette küçülmeye gitmenin

önünün açılması o kadar da kolay değildi, Avrupa ülkelerinde işçilerin mücadelelerinin ve bunun getirdiği sosyalizm korkusunun sonucu olan "sus payı" sosyal devlet yapısı Sovyetler'in de tehlike olmaktan çıkmaya başlamasıyla yavaş yavaş yerini vahşi kapitalizme bırakıyordu ve Türkiye gibi pek çok ülke de "darbe" gerçeğiyle yüzyüze gelmek üzereydi. Konunun daha derinine inmeden sadece 12 Eylül 80 darbesinin asıl amacınının 24 Ocak kararlarını

*Dr., Tunceli Nazımiye Toplum Sağlığı Merkezi

hayata geçirmek ve özelleştirmelerin önünü açmak olduğuna değinip geçelim.

Yıllardır kardeş kavgasına son veren darbe söylemleriyle belli kesimlerce olumlanan, ülkeyi sosyalizm tehlikesinden kurtardığı için o dönem aramızda okyanus olmayanlarca sevinçle selamlanan 12 Eylül darbesiyle bugün tam bir tiyatro oyununa dönüşmüş yargılamayla "hesaplaşmakta".

Özelleştirmeler başlayınca doğal olarak buna karşı mücadele de başlamıştır. Özelleştirme karşıtı mücadele deyince aklımıza ilk olarak Tekel direnişi gelmekte. Bunun nedenini şu şekilde özetleyebiliriz; diğer kurumlar elden çıkarılırken mücadelenin amacı sadece o kurumlarda çalışanların iş güvencesiyle ve o kurumlarda çalışanlarının ve yakınlarının mücadelesiyle sınırlı kaldı, ancak ilk kez Tekel direnişiyle özelleştirme/iş güvencesizleştirmeye karşı mücadele toplumsallaştı ve insanlar çıkarlarının bir ve ortak olduğunu ilan ettiler. Tekel sürecinin kendi içindeki başarıları ve başarısızlıkları - özellikle Ankara'da birlikte mücadele etme kararlılığının küçük bir yargı kararıyla dağılmasının ardından direnişin illere yaygınlaştırılamaması- ayrı bir değerlendirme konusudur elbet, ancak bizim için o büyük mücadeleden çıkarılabilecek en önemli ders sağlıkta da özelleşmeye karşı mücadelenin sadece sağlık çalışanlarının mücadelesinden ibaret görmememiz ve toplumsallaşması gerektiğini kavrayabilmemiz gerektiği olacaktır

Sağlıkta mücadelemizi de diğer tüm alanlardaki mücadele gibi genel siyasi atmosferden bağımsız değerlendiremeyiz. Kendi durumumuzu, gerek örgütlü yapıların son 30 yıldaki sürekli gerileyen hali, gerek bütün bir toplum olarak giderek hak alma mücadelesinden uzaklaşan, elimizdekine şükreden bir hale dönüşümüz, gerekse işsizlik gibi büyük bir tehdit karşısında insanların ellerinde bulundurdukları konumu kaybetmeme uğraşısı ve sürekli birbiriyle rekabet halleri; dayanışma, ortak bir amaç için birlikte mücadele etme ve daha fazlasını isteme davranışını yok etti. Artık herkes sonuna kadar bireyselleşmenin kucağında ve bir taraftan kendi konumunu kaybetmemek için uğraşırken bir taraftan da kendine rakip olarak gördüklerinin ayağının

kaymasına ses çıkarmaz/ sevinir haldeler. Alt yapısı bu kadar hazırken -Tekel örneğini ayrı tutarak- özelleştirme karşıtı mücadele de işte bu kadar sınırlı kaldı. Özelleştirmeler bir süreç olarak yaşandı ve şimdi de bunun sağlıkla en büyük adımlarından birini yaşamaktayız, diğer kamusal kurumlar nasıl tek tek elden çıkarıldıysa aynı süreç şimdi de sağlığın ve emareleri yıllardan beri özel okul/dersanecilik süreciyle görülmekte olduğu gibi eğitimin başına gelmekte. Önce herkesin yaka silkeceği, değişmesini dört gözle bekleyeceği kadar kötü bir hale getirme, sonra da kitlelerin dönüşüm talebine yanıt verir gibi yaparak istediklerini gerçekleştirme. Sözde özel sağlık hizmetlerine, muayeneciliğe karşı adımlar atanlar sağlığın kendisini topyekun özelleştirmekte ve buradaki pastadan bireylerin yararlanmasının önünün kapatarak bu işi çoğu kendilerine yandaş büyük kuruluşlara devretmekte, işçilerin-halkın kendi vergileriyle, maaşlarından kesintilerle kurulmuş olan sağlık kurumları yine özel şirketlere peşkeş çekmektedirler. Şimdi de aynı şekilde bir taraftan - hepimizin şikayetçi olduğu- özel dersaneleri kapatacağını ilan eden hükümet bunun vasıtasıyla toplumsal desteği arkasına alıp eğitimin tamamını özel dersanecilik modeline dönüştürmekte, üstelik bunu yaparken bir taraftan kendini var eden/ayakta tutan ideolojik yapıyı güçlendirmekte -imam hatiplerin önünü açmakta, kadınların eğitimden-iş hayatından uzak kalmasını sağlamakta, diğer tarafta da aynı şekilde varlığının nedeni olan sermaye kesimlerine çocuk işçilerle büyük bir destek sağlamaktadır.

Bütün bu süreçlere karşı çok farklı mücadele araçları yıllardır denenmekte ve yenileri keşfedilmeye uğraşılmaktadır. Popüler kültürün de etkisiyle kimi çevreler mücadeleyi parlamentoyla ya da televizyonda yer bulma uğraşısıyla sınırlasa da hala büyük bir kesim için mücadele sokaktadır;

Bir mücadele aracı olarak grev..

Grev; iş bırakma, işe gitmeme, işe gidip işi yapmama, emeğinin ederinin artması için emek vermeye ara verme..Tanrıya uzanan ellerin şaltere uzanması, kendi kaderini yazma çabası..

Bir mücadele aracı olarak grev emekçilerin en büyük silahı olagelmıştır. Emeklerine el koyanlardan haklarını geri alabilmek için dünyanın ökülün boynunda ya da patronların cüzanlarında değil kendi ellerinde var olduğunu göstermelerinin en iyi aracıdır. Böyle olmakla birlikte her kavramın içinin boşaltıp yeniden dolduran egemen ideoloji artık grev dediğimizde bile farklı şeyler anlaşılabilmesini sağlayabilmiş durumda. Buna rağmen sağlık alanında grev olur mu soruları yaşadığımız iki büyük grevden sonra artık uzun tartışmalarla değil kendiliğinden buldular cevaplarını.

Bu grevleri örgütlerken aklımızda bazı sorular vardı;

Kendi menfaatlerimiz, kendi çıkarlarımız ters mi diğer insanların çıkarlarıyla? Sağlık hakkı için greve gittiğimizde hastaları mağdur etmiş mi olacağız gerçekten? Öğretmenler okula gitmediklerinde çocukların eğitim hakkını mı gaspetmiş olacaklar? Ne olursa olsun, sonucunda kaç kişinin ne kadar hakkı gaspedilirse gaspedilsin illa ki hekim hastanede, öğretmen okulunda görevinin başında mı olmalıdır? Böyle mi yerine getirmiş olacaktır vazifesini? Grev yapmadığı için geri çektiremediği yasalardan kaynaklı insanlar hayatlarını kaybetmeye, eğitim hakkından mahrum kalmaya başladıklarında ben bütün görevlerimi yerine getiriyorum deyip huzur içinde işlerine devam edebilecekler mi?

Bütün bunlara verdiğimiz cevap belirledi alanlardaki kitleselliğimizi ve kararlılığımızı.

Sağlıkta mücadelede yeni dönem

Sağlıktaki dönüşümle birlikte sağlık çalışanlarının mücadelesi de görünür olmaya, sağlık ocaklarının kapatılması sürecinden beri ilk defa bu kadar çok sağlık çalışanı sokağa dökülmeye, hakkını aramaya başladı.

Yıllardır kendini emekçi sınıfının bir parçası olarak bile görmeyen, kendisinin de emeğini satarak para kazandığının farkında olmayan doktorlar bile, belki de hızla proleterleşmenin getirdiği itkiyle "alt sınıflar"a özgü davranışlar gösterip gösterişli

salonlarda kendi içinde şikayet etmeyi bırakıp alanlara gelip slogan atmaya başladılar.

Ve kısa bir zaman dilimine iki büyük grevi sığdırdı sağlıkçılar. İlki 19-20 Nisan 2011 tarihinde iki gün süreyle Türkiye'nin her tarafında Çok Ses Tek Yürek diyerek örgütledikleri iş bırakmaydı, ikincisi ise 21 Aralık 2011'de en uzun geceyi aydınlığa çevreceğiz diyerek bu sefer diğer kamu çalışanlarının da desteğiyle örgütlenmiş tek günlük bir grevdi.

Yine bilindik tartışmalara sahne oldu tüm süreç; "sağlıkçılar iş bırakır mı"dan tutun, "bu işler tek günlük grevle olmaz"a, "bak işte, yine medyada yer bulamadık"a kadar türlü söylenmelerle, bunları da aşmaya, söylem sahiplerini de yanında sürüklemeye çalışarak örgütlenmiş bir işti.

Her mücadele kendi başarı kriterlerini yaratır

"Eylem var dediler gittik, grev var dediler yaptık" peki ne değişti?

Peki bizim beklentilerimiz, başarı kriterlerimiz neydi?

Bir talep etrafında bir araya geldiğimize göre; başarılarımızın gerçekleşmesi olmalıydı; gerçekleşmediğine göre başarısız

Niyetimiz derdimizi herkese duyurmak olduğuna göre; medyada yer bulamadığımız ya da laf arasında değinilip geçildiğimiz için Türkiye'de pek çok insan, eğer yolu o gün bir hastaneye düşmediyse grevden bile haberdar olmadı; demek ki başarısız. Ve bir sürü başka gerekçeyle daha başarısızlık destanı yazılması mümkünken, iradenin iyimserliğiyle yaklaşacak olursak akan ırmakta ters yüzmeye çalışanlar olarak akıntıyla aynı yöndeki kriterleri seçmek zorunda değiliz kendimize. Hizamızdaki ağacı geçememek değil, ağaçla aynı hizada kalabilmek başarı olabilir bu durumda. Merkez medyada yer bulamamış olmak, medyanın bugünkü hali düşünüldüğünde pek de garipsenmemesi gereken bir durum. Öyleyse; mesela bir önceki grevden 1 fazla kişiyi dahil edebilmek başarı sayılabilir, ya da örgütlülüğümüzü artırabilmek,

alanlar boşaldığında geride iz bırakabilmiş olmak olabilir, ya da insanların değiştirme azminin pekişmiş olması, yalnız olmadıklarını fark etmiş olmaları. Burjuva medyada değilse de halkın kendi gazetelerinde haber olabilmış olmak.. Yıllardır grev yapılamamış pek çok il-ilçe hastanelerinde ilk kez grev yapılabilmış olması, her türlü demogojiye rağmen binlerce insanın bunlara aldırış etmeyip yanımızda, yanyana durabilmiş olması. Yapılan anketlerde, araştırmalarda hükümetin bu kadar pervasızca davranabilmesinin dayanağı olan aldığı yüksek oyların büyük kısmının "sağlıkta dönüşüm"ün eseri olduğu ortadayken, sağlıkçılar bu ateş çemberinin içinden alınlarının akıyla çıkmayı başarmaları ve hükümetin yapılan eylemlerin halkın gözünde meşruluğunu yok etmek için tıpkı Tekel işçilerine dediği gibi sağlıkçılar için de" milyarlar içinde yüzüyorlar, daha da fazla zenginleşmek istiyorlar" söylemlerine karşı üstelik halkın da bir kısmının desteğini alarak kamu alanında son yılların en büyük eylemlerinden birinin ve en geniş katılımlı iki grevinin altından başarıyla kalkmaları. Bütün bunlar başarı değil de nedir?

Değiştirmek zaten nihai hedefimiz. Bu hedeften taviz vermek yok. O zaman yöntemimizi değiştirmek, geliştirmek lazım.

Yeni yöntemler, yeni dönemeçler

"İstifa edecek bütün doktorlar, napacaklar, sağlık bakanı kendisi gelip hekimlik yapacak değil ya, anca öyle değişir bir şeyler"

Kesinlikle! O zaman var mısınız elimizde istifa dilekçelerimizle Ankara'ya meclisin kapısına dayanmaya?

"Bunlar böyle üç günlük beş günlük işler değil abi, süresiz grev lazım"

Evet; tabi ki! Ancak böyle alabileceğimiz hakkımızı. Buna kuşku yok. Ve böyle bir süreç önümüzdeki günlerde bizi bekliyor. Lafı eyleme dönüştürmeye var mısınız gerçekten?

Bütün yolları-yöntemleri sonuna kadar kullanacak, yararlı olanları tekrarlayacak, yanına yenilerini eklemeye çalışacağız.

Örneğin bizler Ege Üniversitesi'nde grevi tek bir güne sığdırmak istemeyenler olarak taleplerimizi yazdığımız yaka kartlarımızı grev haftası boyunca boynumuzda taşımış, sonrasında da hastanemiz içinde grevi unutturmamak adına bu yaka kartlarından oluşan bir anıt hazırlamıştık. Aynı şekilde Ankara'daki beyaz eylemin ve 19-20 Nisan grevinin fotoğraf ve videolarını 29 Aralık grevi öncesinde hep birlikte izleyip aylar öncesinin çöşkusunu heyecanını bugüne taşımıştık. Bizler öğrenciler olarak her iki grevden önce açık toplantılar düzenleyip "sağlık çalışanlarının grevinde öğrenciler ne yapmalı" diye hep birlikte, bir amfi dolusu insanla tartışıp birlikte üretmiştik.. Herkesin adına herkesin yerine değil, herkesle birlikte hareket etmeye uğraştık ve bu durum elbette ki kitleselliğimizi de, çöşkumuzu da renkliliğimizi de belirledi. Her iki grevde de grev alanına Ege Üniversitesi'nde öğrenciler damga vurdu.

Şimdi daha zorlu bir sürece hazırlandığımızı göre daha örgütlü ve kararlı olmak gerekiyor. Burada da aklımıza hemen kimi nasıl dahil edeceğiz sorusu geliyor, insanlar haklarını aramak için sokağa çıkmıyordan tutalım da sokağa çıkanların görüşlerini beğenmeyenlere kadar çok farklı tutumlarla karşılaşılabiliyoruz

Kitlesellik nasıl sağlanacak?

Tez:"Kitleselleşebilmek için mümkün olduğunca yuvarlak laflar söylemek gerekir. Her çeşitten insanı işin içine dahil edebilmek lazım"

Anti tez:"Kürt sorununa benim gibi bakmayan, çevre mücadelesine duyarlı olmayan, sosyalizm meselesinde ayrıştığım insanlarla bir araya gelmenin hiçbir anlamı yok. Böyleleri şimdi seninledir, yarın karşına dikilirler. En iyisi yola sağlam insanlarla çıkmak"

Sentez: Sınıf mücadelesi yürütürken ayırımımız olacak tek nokta sınıf meselesidir. Sağlığın her insanın hakkı olması gerektiğini düşünmeyen, parası olmayanın sağlık hakkından yararlanamamasını dert etmeyenle yan yana gelemezken ulusal meseleye farklı bakanlarla ayrışmayı gerektirecek bir durum

yoktur ortada. Ha keza tüm sorunlar sınıflı toplumlardan kaynaklanırsa da memleketin bütün meselelerinin bir eylemle çözümlenmeyeceğini bilip, eylemi amacına uygun formatta tutmaya çalışmak gerekir. Bununla birlikte herkesi kapsayabilmek adına temel paradigmadan taviz verdiğinde ise etrafında topladığın kitlenin bir anlamı kalmaz. Özel muayenecilik yapan hekim arkadaşına "Sen biraz ilerde dur arkadaşım" diyebilmek de gerekir.

Peki bu ve benzeri süreçleri örgütleyenlerin örgütlenmesi işi ne olacak?

Son bahsedilen kısımdan hareketle; örgütlenmenin örgütleyicisi olmaya gönüllü bizim gibi insanların hayatlarındaki makası mümkün olduğunca dar tutması gerekmekte. Yaşam tarzı örgütlemektir çünkü temelde bütün meselemiz. Sözü başka eylemi başka insan olduğumuzda illa ki yarı yolda kalmaktır sonumuz. Ya da hizmet sunduğumuz insana dert anlatmayıp işten çıkınca bildiri dağıtmaya gitmekle bu işin olmayacağını kavramalıyız artık. Yaşamımızın her alanını mücadelenin alanı haline getirebilmeliyiz.

Mesela sağlık özelleşmesin diye yapılan eyleme özel muayenahanenden çıkıp gelmemeli kimse arkadaş. Şimdilik hala iş garantisi olan tek mesleğin mensubuyken, -mecburen değil- gönüllü olarak satıyorken sağlık hizmetini; mücadelede yerinin olmadığını bilmeli insanlar. Ya da sağlık ocakları kapatılırken Aile Hekimliğini teşvik için avuç avuç para dağıtmaktayken devlet ve bu arkadaşlar üç beş sene alacakları üç beş kuruşun aşkına sözleşmeli olmayı tercih etmişken, yasa açık ve net çalıştığını yerin kirasını da sen ödeyeceksin dediği halde iki-üç sene kirayı devlet kendi verdi diye bunu hep böyle sürece zannettiye insanlar, kusura bakmasınlar ama şimdi ağlamaya pek de haklarının olmadığını kabul etmeliler.

Yine aynı şekilde sağlıkta özelleştirmenin getirdiği bir uygulama olan performans sistemine karşı çıkıp "hekiminizin sizi 5 dk içinde muayene etmesini ister misiniz?" diye halka sorarken, gerçekten de performans sistemi bizi zorlamadan önce hastasına 5 dk'dan fazla zaman ayırmış olmak da

gerekmektedir. Bütün bunlar inandırıcılığımız için, bizim de kendimize, birbirimize inanmamız için gereken şeyler.

İnsanca koşullarda sağlık hizmeti sunmak, insanca koşullarda yararlanmak istiyoruz

Bir de tabii şu çıkarların birliğini karşıtların birliği zanneden anlayışa da değinmek gerekiyor. Sağlık Bakanı yıllardır uğraştı, uğraştı, sonunda başardı. Halk da sağlık çalışanı da artık çıkarlarının birbirine ters olduğunu düşünüyor. Patron-işçi ilişkisi gibi sağlık çalışanının daha çok para alması halkın daha kötü sağlık hizmeti almasına, sözleşmeli ve düşük ücretle çalıştırılması ise sağlık hizmetinin kalitesinin artmasına yol açıyor sanki. Öyle bir algı var. Üstelik işin garibi yine örgütlenmeyi örgütlemeye çalışanlarda da benzer bir algı mevcut. Hekim Meclisi toplantısında "Sağlık çalışanları için hazırladığımız bildiriye halk için hazırladığımız bildiri zannedip halka dağıtıyordum, iyi ki çabuk farkettim" diyenler olabiliyor. Sanki halktan gizli saklı bir şeyler talep ediyor da bunu saklamak gereği duyabiliyor insanlar.

Sağlık sistemlerinin; sağlık çalışanını da sağlık hizmetinden yararlananı da içeren bir bütün olduğunu farkedememekten kaynaklanıyor temelde bu düşünce. Sağlık piyasa koşullarına devredildiyse parası olan tüm diğer hizmetlerde olduğu gibi en iyisini alır, o alanda çalışan da piyasanın acımasız kurallarına bağlı olarak daha yoğun, güvencesiz ve düşük ücretli çalışır.

Bu durumun farkında olan ve sağlık hakkı mücadelesini bütünlüklü yürütmek isteyen çevrelerde de yılların alışkanlığından olsa gerek kendini halktan ayrı konumlandırma eğilimi oluşabiliyor. "Halka inmek"ten bahsedilmeye başlandığında hızla o ortamdan uzaklaşmak gerekiyor. Ne halk aşağıda, ne biz ondan yukarıdayız, biz halkın bir parçasıyız. Geçen grevde Sağlık Bakanı'nın "Bir avuç marjinal eylem yaptı" deyip Ankara'da gerçekleşen büyük sağlık eylemini değersizleştirmeye çalışmasına Ege Üniversitesi'nde tıp öğrencilerinin verdiği cevap gibi "Marjinal değiliz, biz halkız" algısını yerleştirebilmek gerekiyor.

Sokağı örgütlemek nasıl mümkün olur?

Sağlık hakkı mücadelesinin ve grev meselesinin tam ortasındaki sendikalar ve tabip odalarına dair bir kaç söz etmek gerekiyor. Birincil görevi sağlık çalışanlarını örgütlemek olan bu kurumların siyasi yapıların yetersizliğinden kaynaklı sağlık hizmeti alanları örgütleme çabasını da önlerine koymaları iyi niyetli olmakla birlikte imkansıza yakın bir uğraş. Tabi burda dönüp de sendikalara "Siz bu işi yapmayın, kendi işinizi en iyi yapmaya çalışın" demek yerine siyasi yapıları göreve çağırıp, tüm Türkiye'de mahalle mahalle "Sağlık Hakkı Meclisleri" kurmaya teşvik etmek gerekiyor.

Burada her iki tarafında meselelere yaklaşımı ve mücadele tarzıyla ilgili bir kaç kelam etmek gerek. Üstte bahsedilen sınıf mücadelesinde meselelere nasıl yaklaşmak gerekir tartışmasına küçük bir giriş yapmıştık, şimdi elimizden geldiğince bu konuyu derinleştirmeye çalışalım;

İnsanların çok fazla farklılıkları var, siyasi görüş olarak her biri yelpazenin farklı bir renginde, her ne kadar bu işi dert edenler, örgütlemeye uğraşanlar solcu olsa da örgütlemeye çalıştıklarının büyük çoğunluğu solcu değil. Bu durumda ne yapmak gerekiyor?

Aslında yapılması gereken çok basit, isteğimizi dillendirmek, var olan soruna karşı -sağlığın özelleşmesine karşı- mücadele vermek. Mücadelenin kendisi örgütleyicidir zaten, insanlar bu süreç içinde çokça değişecekler, çıktıkları noktadan farklı yerlere varacaklar, hatta belki de meseleyi bütünlüklü kavrayıp eşitsizliğin kendisine karşı duruş geliştirmeye başlayacaklar, başka türlü bir dünyanın var olabileceğini anlayacaklar, bir kısmı ise çok daha geride kalacak, ama mutlaka ve mutlaka hepsi değişecek. Bize düşen görev ise hiç kolay değil, bunca farklı rengi bir uyum içinde bir arada tutup bir resim yapabilmemiz gerekiyor.

Atlanmaması gereken çok önemli bir nokta ise bir eylemde alana döktüğümüz insan sayısından çok daha önemli olanın bunu kalıcı hale getirmek, grev bitip alanlar boşaldığında örgütlü insan sayısının

artmasını sağlayabilmiş olmak olduğunu bilmek. Bu nedenle "eyleme gitsek de bir şey değişmiyor" fikrindeki insanların "mücadele"nin salt bir eyleme gidip 1 saat yürümek ve slogan atmaktan ibaret olmadığını, sürekli ve kalıcı olması gerektiğini anlatabilmek gerekiyor.

Mücadele edecek insanları yan yana getirmekten daha zor olan başka bir şey de mücadeleyi örgütlemeye gönüllü olan ancak farklı algılara sahip kurumları yan yana getirmek. Daha eşit bir dünya talebiyle bir araya gelip emeğinin karşılığını emek hırsızlarından almanın mücadelesini vermek uğraşısındaki insanların oluşturdukları yapılarla belli iktidarlar döneminde sınıf mücadelesinin önünü kesmek amacıyla kurdurtulmuş, ancak bugün iktidar el değiştirdiğinde karşı tarafta kalmış yapıların bir arada uyum içinde çalışmasını beklemek zor, ancak imkansız değil. Hele ki en büyük patron olan devletle, onun onca hilelerine rağmen yıllardır dişe diş emek mücadelesi veren sendikalar için sarı sendikalarla da benzer mücadeleyi vere vere yanyana gelmek mümkün olabilir.

Mücadele edenleri beğenmemek

Öyle bir noktaya geldik ki mücadeleye omuz vermeyi bırakın, büyük bir kesim için artık en büyük uğraş mücadeleyi doğrusuyla-eğrisiyle yürütmeye çalışanların çektikleri zorluklar yetmiyormuş gibi onları orasından burasından çekeştirip durmak haline geldi.

Hep aynı yüzler, hep aynı yüzler. Sizin yaptığınızdan bir şey çıkmaz:

Doğru söylüyorsun, bizim de istediğimiz hep aynı yüzlerin olmamasını sağlayabilmek zaten, yeni insanları katabilmek mücadeleye ve o katmaya çalıştıklarımızdan biri de sensin ama sen katılmak yerine, inatla pes etmeyip kavga vermeye devam eden "aynı yüzler"i eleştirmekten başka bir şey yapmıyorsun, bunun farkında mısın?

Tabi ki her fikir önemli, değerli. Dışardan bir göz de lazım, ama o dışardaki göz olma hali büyük bir çoğunluğumuzun alışkanlığı haline geldi. Olmadı-

beğenmedim demek de pek hoş değil, şevk kırıyor, moral bozuyor.

Ya da o hep sessizliğinden yakındığımız insanlar nihayet sokağa çıktığında ise heyecanı sokakta onlarla paylaşmak yerine burun kıvrıp küçümsemek ya da kenara çekilip öğütler vermeye başlamak da işin ayrı bir boyutu:

Sadece sıra kendilerine gelince seslerini çıkarıyorlar:

Sınıfı bilinci dediğimiz şeyi kavrayabilmiş olsaydık zaten toplum olarak eminim bugün başka yerlerde olurduk. Üstelik sıra onlara geldiğinde bile gelene razı olan, hatta bırakın razı olmayı gelen içinde iyi bir yer kapmaya çalışanlar bu kadar çoğunluktaiken bu bile iyi bir şey aslında

Otorite içsel bir olgudur

Neden hemşireler hekim merkezli, asistanlar hoca merkezli örgütlenmek zorunda kalıyor?

İktidarın içselleşmesi tam da bu değil midir? İnsanlar daha büyük bir otoriteye baş kaldırmak için bile en yakınlarındaki otoriteden izin almak zorunluluğunda hissediyor kendini. Belki de bunun nedeni otoriteye uymamanın cezasını daha yakından ve yakıcı çekecek olduğunu bilmektir. Karşı tarafta devlet gibi daha cisimsiz, daha elle dokunulmaz, görüntüsü belirsiz bir yapı varken hastane koridorunda hocasının çatık kaşlarını ve çatlak haykırışını duymak ihtimali çok daha yakında. Bu çatık kaşlı sağlık çalışanını da mücadeleye katmaya uğraşmak gerekiyor, eğer katılmıyorsa bu iktidarın cisimleşmiş haline karşı durabilmeyi de becermek zorundayız: Korku, sindirilmişlik artık sökülüp atılmak zorunda benliğimizden.

Hemşireler içinse ezilmişlik, susturulmuşluk katmerli. Her ne kadar sağlık bir ekip işi olsa da artık yeni düzenle tanımsızlaştırılan, "yardımcı sağlık elemanı" denilerek aşağılanan, meslek onurları ayaklar altına alınan hemşireler/ebeler; hekim merkezli, iş güvencesiz ve mesai arkadaşı olan hekimi patronu haline getiren sistem içinde tutunmak

zorundalar. Üstelik hala çoğunluğu kadınlardan oluşan bu meslek grubu içinde kadın olmanın getirdiği baskı ve zorluklar da eklenince bu kadar ezilmişlik altından başını kaldırmak, sağlık hakkı mücadelesine katılabilmek malesef ki çok daha zor hale geliyor.

Sendikalarımız, odalarımız, öğrenci topluluklarımız, mücadelemiz, iç tartışmalarımız

Sınıf meselesinden olayları kavrayanların kafaları berrakken temel paradigmasını başka meselelerden doğru oluşturanlarca sendikada siyaset yapmak farklı algılanıyor.

Bu durumun yarattığı bir kaç sonuç var, birincisi; siyasi yapısı özelleştirmelere karşı olmayanların sendikalarda, odalarda yürüttükleri mücadele de malesef temel sorunları es geçiyor. Bu algılayışa sahip insanlar sendikaları, odaları ve içinde yer aldıkları her tür örgütlülüğü sadece kendi sorunlarının daha geniş bir kesimle temas edeceği araçlar olarak görüp-kullanıyorlar ve bu sınıf meselesinden doğru olmayan suni bir ayırışma yaratabiliyor.

İkinci sorun ise hepimizin malumu; gerek rakip sendikalar üye sayısını arttırmak gerekse hükümet kendisine karşı gelişen muhalefetin güçlenmesini engellemek için hep aynı silahı kullanıyor. Türkiye'nin en yakıcı sorunlarından birini öne sürerek güç kaybetmemizi sağlamaya çalışıyorlar ve malesef çoğu zaman da başarıyorlar.

Bizim bir çocuğun bile basitçe anlayabileceği talebimiz olan eşitlik, eşitsizlikten çıkarları olanlar ya da onların kapı kulları için demagojinin nesnesi haline getiriliyor, bunda şaşılacak bir şey yok aslında, elbette karşı taraf silahlarını kullanacak ve elbette ki insanlara eşit olmalı mı olmamalı mı diye tartışılmayacak. Birincisi esas eşitliği biz getiriyoruz diyecekler, ikincisi onların istediği eşitlik falan değil niyetleri başka diyecekler.

Peki biz ne yapacağız, sağlık eyleminde sağlık meselesi dışında sloganlar atıp kendimizi tatmin mi

edeceğiz yoksa iddialarımızdan vaz mı geçeceğiz? Ya bir yol bulacağız, ya bir yol yaratacağız, şiarlarımız bize rehber olurken bu sarp ve engebeli yolun en önemli duraklarından biri olan sağlık meselesinde de meseleyi kendi özgünlüğü içinde ele alıp çözümünü sağlamaya çalışacağız.

"Sağlık haktır satılamaz!" diyeceğiz, eğitimin de ulaşımın da barınmanın da eşit, ücretsiz olması gerektiği fikrini aklımızda tutarak elbet. "Herkesin sağlık hakkından yararlanması için nüfus cüzdanı yeterli olmalı!" derken sağlık hakkından Türkçe bilmediği için yararlandırılmayan kardeşlerimiz için anadilde sağlık talebimizi yanımıza alacağız ve "Sağlıkta performans sistemini istemiyoruz, eşit işe eşit ücret istiyoruz!" derken nihayetinde işçilerin ürettiklerinin tam karşılığını almalarını istediğimizi de bilerek hareket edeceğiz.

Son söz yerine

İdeoloji-teori-pratik bütünlüğü göstermektedir ki nasıl bir hayat düşünüyorsak öyle bir mücadele veriyoruz. Başka bir dünya yaratmak ideali olanlar başka bir mücadeleyi de yaratacaklardır, bunun

geçmişte emarelerini verdiler, hala umudu var etmeye devam ediyorlar.

Mücadeleyi yürütenler olarak defalarca düştüğümüz bir tuzağa artık düşmememiz gerekmekte. Göstermelik yapılan bir kaç düzeltmeye aldanıp ses çıkarmamak, ya da aldanmasak da, itiraz ettiğimizde iyileştirmelere de itiraz ediyormuşuz gibi anlaşılır korkusu ya da hükümetin en büyük başarılarından biri olan karşıtı olan her şeyi aynı torbaya toplama becerisinden kaynaklı fikren zıt düştüklerimizle aynı torbaya konulma endişesi basiretimizi bağlamamalı. Solun büyük kesiminin referandum sürecinde cesaretle atabildiği adımı bundan sonra da her konuya dair atabilmeli ve cesaretle arkasında durabilmeliyiz. İki kere hayır diyerek kendi duruşumuzu, söylemimizi netleştirip kendi yolumuzda yürümeliyiz.

Sağlıkta dönüşüm başlarken nasıl ki hükümetin "bunlar ideolojik", ya da "bunlar eskisini savunuyor" haykırıları bizi yolumuzdan etmediyse, cesaretle "halka sor!" diyebildiysek şimdi de aynı şekilde mücadelemizi bir bütün şeklinde halkla birlikte yürüteceğiz; unutmayalım ki "onlar bir avuç, biz milyonlarız"